

بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد اثرات گروه‌های دوستی و ورزش

برفرایند تعلیم و تربیت

نویسندگان: محمدافخمی عقدا^۱، محمود کمالی زارچ^۲، ناصر محمدی احمد آبادی^۳، مهدیه لائح^۴،

مرضیه محمدی نیکو^۵، اکرم السادات حسینی^۶

۱. نویسنده مسئول: دکتری علوم تربیتی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد

مدرس دانشگاه پیام نور یزد تلفن تماس: ۰۹۱۳۵۲۴۳۴۸۶ Email: Afkhma@yahoo.com

۲. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور یزد

۳. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور یزد

۴. کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد

۵. کارشناس روانشناسی عمومی، دانشگاه پیام نور یزد

۶. کارشناس بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد

چکیده

مقدمه: عوامل محیطی، اجتماعی مانند گروه‌های دوستی و پرداختن به ورزش میزان لذت را در افراد افزایش داده و انسان را متحول می‌سازد گروه‌های دوستی و فعالیت‌های بدنی و ورزش می‌توانند عامل موثری در تسریع اجتماعی شدن و تحول روانی، اجتماعی نوجوانان و جوانان باشند. دانشگاه و مدرسه در پیوستن دانشجویان و دانش‌آموزان به گروه‌های دوستی و تیم‌های ورزشی و در نتیجه به عنوان عاملی پویا در رشد و تکامل اجتماعی نقش دارند. هدف این مطالعه بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد اثرات گروه‌های دوستی و ورزش بر آموزش و یادگیری و به عبارتی تعلیم و تربیت می‌باشد.

روش بررسی: پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی، مقطعی، در جامعه دانشجویان دانشگاه یزد در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ انجام شده است. به این منظور ۴۰۶ نفر از دانشجویان به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند و به پرسشنامه محقق ساخته‌ای که روایی و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۸۲/۷٪ در صد محاسبه گردید پاسخ دادند. به منظور توصیف داده‌ها شاخص‌های فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و برای آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های کای اسکوتر و آزمون همبستگی پیرسون، آزمون T و آنووا یک طرفه استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد ۸۸ درصد دانشجویان معتقد به نقش زیاد و خیلی زیاد تاثیر عامل گروه‌های دوستی و ۷۸/۲ درصد آنها معتقد به نقش زیاد و خیلی زیاد تاثیر عامل ورزش بر روند رشد تعلیم و تربیت می‌باشند که تاثیر عوامل مذکور از نظر آماری معنادار می‌باشند ($p \leq 0.01$). از بین متغیرهای دموگرافیک فقط وضعیت تاهل با گروه‌های دوستی و ورزش و شغل مادر با گروه دوستی رابطه معنی‌داری دارند و در هیچکدام دیگر از متغیرها با عوامل اجتماعی مذکور رابطه معنی‌داری مشاهده نگردید.

نتیجه‌گیری: دیدگاه دانشجویان نشان داد عوامل گروه‌های دوستی و ورزش بر تعلیم و تربیت تاثیر گذاری بسیار بالایی داشته که نهایتاً به بهبود روابط اجتماعی می‌انجامد و امکان یادگیری را در گروه‌های متفاوت افزایش می‌دهد و تقویت گروه‌های دوستی و تیم‌های ورزشی در محیط‌های آموزشی تاثیر بسیار مهم در اجتماعی نمودن نوجوانان و جوانان دارد که تسهیل‌کننده کسب مهارت‌های زندگی و فرایند یادگیری است و در نتیجه موجب رشد تعلیم و تربیت افراد جامعه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: دیدگاه، گروه‌های دوستی، ورزش، تعلیم و تربیت، دانشجویان

طلوع بهداشت

دو ماهنامه علمی پژوهشی

دانشکده بهداشت یزد

سال چهاردهم

شماره: اول

فروردین و اردیبهشت

۱۳۹۴

شماره مسلسل: ۴۹

تاریخ وصول: ۱۳۹۰/۱۲/۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۱۰/۱۶

مقدمه

گروه‌های دوستی همانند خانواده از گروه‌های نخستین به شمار می‌رود که فرد به عنوان یک عضو و یک شخص کامل در آنها مشارکت می‌کند. یکی از کارکردهای مهم گروه‌های دوستی، اجتماعی کردن جوانان است که آنها زمینه‌های اجتماعی را فراهم می‌سازند که در آن نگرش‌ها و مهارت‌های لازم جهت کارکرد بزرگسالانه داشتن را که ضرورتاً نمی‌توان در خانواده آموزش داد بیاموزند همچنین خرده فرهنگ گروه دوستی به نوجوانان و جوانان کمک می‌کند تا با حالت‌های حاشیه خود مقابله کنند در واقع به نوجوانان و جوانان ارزش‌ها، علایق و معیارهای دنیای بزرگسالی را می‌آموزند. گروه‌های دوستی تاثیر عمده در شکل‌گیری شخصیت، رفتار اجتماعی، ارزش‌ها و نگرش‌های افراد داشته و دارد. نوجوانان و جوانان همبستگی متقابل، دوست داشتن و دوست بودن را بسیار مهم تلقی می‌کنند دوستی‌ها برای آنان زمینه مناسبی برای اجتماعی شدن توأم با نشان دادن حس همکاری است (۱).

گروه‌های دوستی گروه‌های تربیتی کاملاً جهت‌دار تلقی می‌شوند. گروه دوستی و همسالان، که تشکیل آن به تبع زندگی در یک محله یا همسایگی و یا به دلیل تحصیل در یک مدرسه و دانشگاه صورت می‌پذیرد، نقش بسزایی در اجتماعی کردن نوجوانان و جوانان دارد. نوع ارتباط در این گروه‌ها، افقی بوده و افراد به دلیل میل و علاقه شخصی و به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای عاطفی، در این گروه‌ها گردهم می‌آیند و از طریق تعاملات درون‌گروهی، فرصت‌های مغتنمی برای تمرین

مهارت‌های اجتماعی و نیز پاسخ‌گویی به عواطف و احساسات خود پیدا می‌کنند (۲).

در مدرسه و دانشگاه علاوه بر اینکه گروه‌های دوستی عامل اجتماعی‌کننده می‌باشند خرده فرهنگ‌های متنوع دیگر در آنها نیز وجود دارند لذا تأثیر قوی تری نسبت به اثر خانواده در جامعه پذیری دانش‌آموزان و دانشجویان دارد (۳).

دانشگاه و مدرسه در پیوستن به گروه‌های دوستی و اجتماعی‌بار آوردن دانشجو و دانش‌آموز عامل بسیار موثری می‌باشند زیرا در مدرسه و دانشگاه دانش‌آموز و دانشجو با افرادی مواجه می‌شود که با او هم‌خانواده نیستند و نظریات و تمایلاتشان با تمایلات و نظرات او متفاوتند همین عامل باعث می‌شود که فرد آداب معاشرت با دیگران را یاد بگیرد و نیز راه‌های سازگاری با محیط را بیاموزد از این رو دانشگاه یک مرکز اجتماعی مهم یا جامعه کوچکی از جامعه بزرگ تلقی می‌شود. در بحث از دانشگاه به عنوان عامل موثر در رشد و تکامل اجتماعی نباید مطالب کتاب‌های درسی روش‌های تدریس، کارآموزی و شخصیت‌اساتید و مربیان و پیوستن به بعضی از گروه‌های استاد-دانشجویی را نادیده گرفت بدون تردید، شخصیت معلم در اجتماعی‌بار آوردن دانشجویان بسیار موثر خواهد بود (۴). همچنین گروه‌های دوستی مطالب زیادی را به همدیگر می‌آموزند و آثار مثبت و منفی زیادی بر سلامت جسمی و روانی نوجوانان و جوانان دارند (۵). از طرفی صنعتی شدن جوامع و به تبع آن کاهش تحرک و فعالیت بدنی در افراد، ضرورت پرداختن به ورزش را

نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز جامعه در بخشهای گوناگون می باشد. که عوامل اجتماعی زیادی بر روند رشد آن موثر می باشند (۱۰). برای توسعه و رشد تعلیم و تربیت در نظام آموزش عالی لازم است ابتدا این عوامل را شناسایی تا بر آن اساس برنامه ها تحقق یابد لذا تحقیق حاضر با هدف بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد اثرات گروههای دوستی و ورزش بفرایند تعلیم و تربیت انجام شده است.

روش بررسی

این پژوهش به صورت توصیفی- تحلیلی و مقطعی انجام گردید. جامعه مورد مطالعه، کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه یزد، در نیمسال دوم تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ انتخاب که جمعا ۸۷۲۴ نفر (شامل ۳۳۲۵ مرد و ۵۳۹۹ نفر زن) بودند (۱۱). جهت تعیین حجم نمونه از جدول مورگان و کرجسی (۱۹۷۰) استفاده که بر اساس آن حجم نمونه ۳۸۴ نفر انتخاب، اما بدلیل پیشگیری از افت آزمودنی ها یا نقص پرسشنامه های تکمیلی، حجم نمونه با پنج در صد اضافه به ۴۰۶ نفر افزایش یافت. با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای به نسبت جمعیت خرده طبقات جامعه آماری ۱۵۱ نفر دانشجوی مرد و ۲۵۵ نفر دانشجوی زن انتخاب و اطلاعات جمع آوری گردید. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته می باشد جهت بررسی روایی محتوایی پرسشنامه به شش نفر از متخصصین حوزه های علوم تربیتی روانشناسی تربیتی و آموزش بهداشت ارائه و پس از دریافت جهت بررسی پایایی پرسشنامه با اجرای طرح پایلوت و محاسبه آلفای کرونباخ برابر ۸۲/۷ درصد تائید گردید. پرسشنامه مذکور در سه

بیش از پیش نمایان ساخته و توجه ویژه و گسترده ای را نسبت به نقش مسائل روان شناختی در ورزش معطوف کرده است (۶).

فعالیت بدنی و ورزش می تواند عامل موثری در تسریع اجتماعی شدن و تحول روانی، اجتماعی باشد (۷). و دانشجویانی که بطور مداوم ورزش می نمایند در حیطه های سلامت جسمانی، اضطراب، اختلال در کارکردهای اجتماعی و افسردگی از وضعیت بهتری برخوردار می باشند (۸).

عوامل محیطی، اجتماعی مانند گروه همسالان و دوستان، پرداختن به ورزش میزان لذت را در افراد افزایش داده و انسان را متحول می سازد (۶). ورزش و سرگرمی اهمیت و نقش بالایی در رشد بدنی انسان داشته و نیز تمرینی، تدریجی برای کسب مهارت های طبیعی و اجتماعی دارند و در بین نسل جوان از جایگاه ویژه برخوردار می باشند. متأسفانه، امروزه زندگی شهرنشینی و فقدان امکانات تفریحی، مشکلات زیادی را در این مورد برای نسل جوان کشور فراهم آورده و لاجرم ابعاد تربیتی آن نیز نادیده گرفته شده است. بسیاری از بازی ها و ورزشها، کارکردهای جدی اجتماعی داشته، مثلاً ریشه در رسوم اجتماعی دارند. بسیاری از جشن ها و بازی هایی که به صورت فصلی انجام می شوند، زمانی به منزله یک سرگرمی دارای کارکرد مهم اجتماعی بوده اند و بعضی از آنها هنوز هم این کارکرد اجتماعی خود را حفظ کرده اند (۹).

به هر حال جامعه به منظور پیشرفت و دستیابی به توسعه اقتصادی و اجتماعی متکی بر دانشگاهها و مراکز آموزش عالی است. دانشگاه به عنوان یک نهاد آموزشی از مهمترین و اصلی ترین مراکز علمی و پژوهشی به شمار می رود این نهاد منبع اصلی تامین و تربیت

سال ۳۶ درصد در گروه سنی ۲۰-۱۸ سال و ۶/۴ درصد در گروه سنی ۲۵ سال به بالا قرار دارند، ۸۰/۵ درصد از دانشجویان مجرد و ۱۸/۵ درصد از آنها متأهل می‌باشند. شغل پدر اکثر آنها آزاد (۵۲/۶ درصد) و سپس شغل ۳۰ درصد پدرانشان کارمند می‌باشد، شغل مادر اکثر آنها خانه‌دار (۸۳/۱ درصد) و شغل مادر ۱۳ درصد دانشجویان کارمند می‌باشد. ۴۹/۸ درصد از دانشجویان ساکن خوابگاه و ۴۱ درصد از آنها با خانواده زندگی می‌کنند. بیشترین گروه تحصیلی را دانشجویان گروه‌های علوم پایه با ۴۸/۸ درصد و علوم انسانی با ۳۲/۸ درصد و کمترین تعداد دانشجویان در گروه تحصیلی هنر با ۲/۷ درصد مشغول به تحصیل می‌باشند.

وضعیت رابطه عاطفی با پدر در قالب ۵ طبقه بسیار صمیمی و خودمانی (۲۸/۱ درصد)، صمیمی همراه با احترام (۴۷ درصد)، رابطه رسمی پدر و فرزند (۱۸/۲ درصد)، رابطه ضعیف و غیر صمیمی و خشک (۲/۲ درصد) و رابطه چندانی نداریم (۲/۷ درصد) و وضعیت رابطه عاطفی با مادر بصورت بسیار صمیمی و خودمانی (۶۰/۱ درصد)، صمیمی همراه با احترام (۲۴/۱ درصد)، رابطه رسمی مادر و فرزند (۱۱/۸ درصد)، رابطه ضعیف و غیر صمیمی و خشک (۲/۲ درصد) و رابطه چندانی نداریم (۱/۷ درصد) گزارش گردید.

با توجه به مقادیر فراوانی مشاهده شده (جدول ۱) دیدگاه دانشجویان در خصوص تاثیر گروه‌های دوستی بر روند رشد تعلیم و تربیت نشان داد که ۷۱/۴ درصد افراد معتقد به نقش زیاد و ۱۳/۵ درصد آنان معتقد به نقش خیلی زیاد عامل فوق بر رشد تعلیم و تربیت می‌باشد که با توجه به آزمون آماری مجذور کای

بخش تدوین گردید بخش نخست اطلاعات دموگرافیک در قالب ۹ سوال شامل (سن، جنس، وضعیت تاهل، شغل پدر، شغل مادر، محل سکونت، گروه تحصیلی، داشتن رابطه عاطفی با پدر، داشتن رابطه عاطفی با مادر)، بخش دوم وسوم هر کدام ۹ سوال در مقیاس لیکرت ۵ گزینه ای در خصوص تاثیر ورزش و گروه‌های دوستی بر تعلیم و تربیت از دیدگاه دانشجویان به صورت گزینه های (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم) می‌پردازد پرسشنامه پس از تأیید با مراجعه پرسشگران به محیط آموزشی و کلاسهای درسی دانشجویان، بین دانشجویان توزیع و پس از تکمیل جمع آوری گردید به منظور تجزیه و تحلیل داده ها، در بخش آمار توصیفی از جدول فراوانی همراه با ذکر در صد و شاخص های میانگین و انحراف معیار و واریانس برای تلخیص و طبقه بندی داده های خام مرتبط با هر یک از متغیرهای مورد مطالعه استفاده شد و در بخش آمار استنباطی به منظور آزمون فرضیه های تحقیق حسب مقیاسهای اندازه گیری متغیرها از روشهای مجذور کای و آزمون همبستگی پیرسون، تی تست و آنووا یک طرفه استفاده گردید ($p \leq /05$). اطلاعات بدست آمده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS (ویرایش ۱۶) تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها

در این مطالعه ۴۰۶ نفر از دانشجویان شرکت داشتند که آزمودنی ها شامل ۱۵۱ نفر دانشجوی مرد (۳۷/۲٪) و ۲۵۵ نفر (۶۲/۸٪) دانشجوی زن بودند. نتایج نشان داد از بین دانشجویان مورد مطالعه از لحاظ گروه سنی ۵۷/۶ درصد در گروه سنی ۲۵-۲۱

تعلیم و تربیت بوده اند. همچنین ۸۳/۲ درصد دانشجویانی که با خانواده زندگی می کنند، ۸۵ درصد ساکن خوابگاه و ۹۱/۸ درصد دانشجویان مستأجر، دانشجویان فنی مهندسی ۸۴/۲ درصد، علوم انسانی ۸۴/۹ درصد، علوم تجربی ۸۵/۳ درصد، هنر ۱۰۰ درصد و کشاورزی جمعاً ۶۹ درصد، معتقد به نقش زیاد و خیلی زیاد تأثیر عامل گروههای دوستی بر تعلیم و تربیت شدند.

نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد بین سن دانشجویان با نظر آنها در باره تأثیر گروههای دوستی بر رشد تعلیم و تربیت رابطه معناداری وجود ندارد ($p = ۰/۵۴$). همچنین با استفاده از آزمون T مستقل نوع جنسیت با استفاده از عامل فوق با ($p = ۰/۵۴$) رابطه ای وجود ندارد. و شغل پدر با ($p = ۰/۶۱$)، نوع سکونت با ($p = ۰/۱$) و گروههای تحصیلی با ($p = ۰/۲۲$) با عامل گروههای دوستی بر اساس آزمون آنووا رابطه معناداری وجود ندارد. و فقط وضعیت تاهل با ($p = ۰/۰۱$) و شغل مادر با ($p = ۰/۰۴$) با عامل فوق بر اساس آزمون آنووا رابطه معنادار وجود دارند.

همبستگی معناداری بین آنها وجود دارد ($p \leq ۰/۰۱$ ، $df = ۳$ ، $\chi^2 = ۴۸۶/۷$). همچنین دیدگاه دانشجویان در خصوص تأثیر عامل ورزش بر روند رشد تعلیم و تربیت نشان داد که ۴۷ درصد افراد معتقد به نقش زیاد و ۳۱/۲ درصد آنان معتقد به نقش خیلی زیاد عامل فوق بر رشد تعلیم و تربیت می باشد که با توجه به آزمون آماری مجذور کای همبستگی معناداری بین آنها وجود دارد ($p \leq ۰/۰۱$ ، $df = ۳$ ، $\chi^2 = ۱۶۲/۷$).

نتایج جدول ۲ بیانگر دیدگاه دانشجویان در مورد اینکه ۹۶/۱ درصد دانشجویان در گروه سنی ۲۵ سال به بالا، ۸۵/۴ درصد در گروه سنی ۲۵-۲۱ سال و ۸۲/۱ درصد در گروه سنی ۲۰-۱۸ سال، ۹۰ درصد مردان و ۸۱/۹ درصد زنان، ۸۵/۲ درصد مجردین و ۸۵/۲ درصد متاهلین، ۷۵ درصد مطلقه ها، ۸۲/۸ درصد دانشجویانی که شغل پدرشان آزاد، ۸۶/۶ درصد با شغل کارمند ۹۰/۸ درصد با شغل کارگر، ۷۸/۵ درصد دانشجویانی که شغل مادرشان آزاد، ۸۴/۶ درصد خانه دار و مادران کارمند ۸۸/۴ درصد معتقد به نقش زیاد و خیلی زیاد تأثیر گروههای دوستی بر

جدول ۱: توزیع پراکندگی نظرات دانشجویان در باره میزان نقش عوامل گروه دوستی و ورزش در روند رشد تعلیم و تربیت و آزمون

ارزش فراوانی	معناداری آنها							مقدار کای اسکور	درجه آزادی	سطح معناداری		
	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	مقدار کای اسکور	درجه آزادی					
۵۵	۱۳/۵	۲۹۰	۷۱/۴	۵۹	۱۴/۵	۲	۴۹	-	-	۴۸۶/۷	۳	۰/۱
۱۲۷	۳۱/۲	۱۹۱	۴۷	۶۹	۱۷	۱۹	۴/۷	-	-	۱۶۲/۷	۳	۰/۱

سوالات

آیا گروههای دوستی بر روند رشد تعلیم و تربیت دانشجویان تأثیر دارد؟
آیا ورزش بر روند رشد تعلیم و تربیت دانشجویان تأثیر دارد؟

جدول ۲: توزیع پراکندگی دیدگاه دانشجویان در باره نقش عامل گروه‌های دوستی در روند رشد تعلیم و تربیت به تفکیک سطوح هر یک از

متغیرهای دموگرافیک

P	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد		ارزش فراوانی سطوح متغیرها	متغیرهای دموگرافیک
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد		
/۵۴	-	-	۰	۰	۱۷/۸	۲۶	۶۵/۷	۹۶	۱۶/۴	۲۴	۱۸-۲۰	سن به سال
	-	-	.۸۵	۲	۱۳/۶	۳۲	۷۲/۶	۱۷۰	۱۲/۸	۳۰	۲۱-۲۵	
	-	-	۰	۰	۳/۸	۱	۹۲/۳	۲۴	۳/۸	۱	۲۵ به بالا	
/۵۴	-	-	.۷۸	۲	۱۷/۲	۴۴	۶۶/۲	۱۶۹	۱۵/۷	۴۰	زن	جنس
	-	-	۰	۰	۹/۹	۱۵	۸۰/۱	۱۲۱	۹/۹	۱۵	مرد	
/۰۱	-	-	.۳	۱	۱۴/۳	۴۷	۷۱/۸	۲۳۵	۱۳/۴	۴۴	مجرد	وضعیت تأهل
	-	-	۰	۰	۱۴/۶	۱۱	۷۰/۶	۵۳	۱۴/۶	۱۱	متاهل	
	-	-	۲۵	۱	۲۵	۱	۵۰	۲	۰	۰	مطلقه	
/۶۱	-	-	.۴۷	۱	۱۶/۶	۳۵	۶۹/۵	۱۴۶	۱۳/۳	۲۸	آزاد	شغل پدر
	-	-	۰	۰	۱۳/۳	۱۶	۷۰	۸۴	۱۶/۶	۲۰	کارمند	
	-	-	۰	۰	۹	۲	۸۱/۸	۱۸	۹	۲	کارگر	
	-	-	۵	۱	۲۰	۴	۶۰	۱۲	۱۵	۳	بیکار	
	-	-	۰	۰	۳/۷	۱	۸۸/۸	۲۴	۷/۴	۲	سایر	
/۰۴	-	-	.۲۹	۱	۱۴/۹	۵۰	۷۳	۲۴۵	۱۱/۶	۳۹	خانه دار	شغل مادر
	-	-	۷.۱	۱	۱۴/۲	۲	۷۸/۵	۱۱	۰	۰	آزاد	
	-	-	۰	۰	۱۳/۴	۷	۵۷/۷	۳۰	۳۰/۷	۱۶	کارمند	
	-	-	۰	۰	۰	۰	۱۰۰	۳	۰	۰	سایر	
/۱	-	-	۰	۰	۱۶/۷	۲۸	۶۶/۵	۱۱۱	۱۶/۷	۲۸	با خانواده	سکونت
	-	-	۱	۲	۱۳/۹	۲۸	۷۴/۷	۱۵۱	۱۰/۳	۲۱	خوابگاه	
	-	-	۰	۰	۸	۳	۷۵/۶	۲۸	۱۶/۲	۶	استیجاری	
/۲۲	-	-	.۷۵	۱	۱۴/۲	۱۹	۷۱/۴	۹۵	۱۳/۵	۱۸	علوم انسانی	گروه تحصیلی
	-	-	۰	۰	۱۴/۶	۲۹	۷۰/۷	۱۴۰	۱۴/۶	۲۹	علوم تجربی	
	-	-	۲	۱	۱۳/۷	۷	۷۶/۴	۳۹	۷/۸	۴	فنی و مهندسی	
	-	-	۰	۰	۳۰/۷	۴	۶۱/۵	۸	۷/۶	۱	کشاورزی	
	-	-	۰	۰	۰	۰	۷۲/۸	۸	۲۷/۲	۳	هنر	

جدول ۳: توزیع پراکنندگی دیدگاه دانشجویان در باره نقش عامل ورزش در روند رشد تعلیم و تربیت به تفکیک سطوح هر یک از متغیرهای

p	دموگرافیک										ارزش فراوانی سطوح متغیرها	متغیرهای دموگرافیک
	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	تعداد درصد	تعداد درصد	تعداد درصد	تعداد درصد	تعداد درصد		
/۴۵	-	-	۶/۲	۹	۱۸/۵	۲۷	۴۳/۸	۶۴	۳۱/۵	۴۶	۱۸-۲۰	سن به سال
	-	-	۳/۸	۹	۱۶/۲	۳۸	۴۸/۲	۱۱۳	۳۱/۶	۷۴	۲۱-۲۵	
	-	-	۳/۸	۱	۱۵/۳	۴	۵۳/۸	۱۴	۲۶/۹	۷	۲۵ به بالا	
/۵۳	-	-	۴/۷	۱۲	۱۴/۹	۳۸	۴۹	۱۲۵	۳۱/۳	۸۰	زن	جنس
	-	-	۴/۶	۷	۲۰/۵	۳۱	۴۳/۷	۶۶	۳۱/۱	۴۷	مرد	
/۰۱	-	-	۴	۱۳	۱۸/۹	۶۲	۴۵/۸	۱۵۰	۳۱/۲	۱۰۲	مجرد	وضعیت تأهل
	-	-	۵/۳	۴	۹/۳	۷	۵۲	۳۹	۳۳/۳	۲۵	متاهل	
	-	-	۵۰	۲	۰	۰	۵۰	۲	۰	۰	مطلقه	
/۸۳	-	-	۴/۸	۱۰	۱۴/۷	۳۱	۵۰/۴	۱۰۶	۳۰	۶۳	آزاد	شغل پدر
	-	-	۵	۶	۲۰	۲۴	۴۰/۸	۴۹	۳۴	۴۱	کارمند	
	-	-	۴/۵	۱	۱۳/۶	۳	۵۰	۱۱	۳۱/۸	۷	کارگر	
	-	-	۱۰	۲	۱۵	۳	۶۵	۱۳	۱۰	۲	بیکار	
	-	-	۰	۰	۲۲/۲	۶	۳۷	۱۰	۴۰/۷	۱۱	سایر	
/۲	-	-	۴/۱	۱۴	۱۷	۵۷	۴۸/۶	۱۶۳	۳۰	۱۰۱	خانه دار	شغل مادر
	-	-	۱۴/۳	۲	۲۸/۵	۴	۳۵/۷	۵	۲۱/۴	۳	آزاد	
	-	-	۵/۷	۳	۱۵/۳	۸	۴۰/۳	۲۱	۴۰/۳	۲۱	کارمند	
	-	-	۰	۰	۰	۰	۶۶/۷	۲	۳۳/۳	۱	سایر	
/۶	-	-	۳	۵	۱۵/۵	۲۶	۷/۱	۸۷	۲۹/۳	۴۹	با خانواده	سکونت
	-	-	۴/۹۵	۱۰	۱۸/۳	۳۷	۴۵	۹۱	۳۱/۷	۶۴	خوابگاه	
	-	-	۱۰/۸	۴	۱۶	۶	۳۵	۱۳	۳۷/۸	۱۴	استیجاری	
/۵۷	-	-	۱/۵	۲	۱۹/۵	۲۶	۵۰/۳	۶۷	۲۸/۶	۳۸	علوم انسانی	گروه تحصیلی
	-	-	۶	۱۲	۱۳/۶	۲۷	۴۸	۹۵	۳۲/۳	۶۴	علوم تجربی	
	-	-	۷/۸	۴	۲۷/۴	۱۴	۳۹	۲۰	۲۵/۴	۱۳	فنی و مهندسی	
	-	-	۷/۷	۱	۷/۷	۱	۳۸/۴	۵	۴۶	۶	کشاورزی	
	-	-	۰	۰	۹	۱	۳۶/۳	۴	۵۴/۵	۶	هنر	

بحث و نتیجه گیری

یافته های مطالعه حاضر نشان داد که عامل گروه‌های دوستی بر روند رشد تعلیم و تربیت دانشجویان تاثیر گذار و رابطه آن معنی دار می باشد. پرویزی بیان می نماید که در مجموع گروه‌های دوستی و همسالان آثار مثبت و منفی زیادی بر سلامت نوجوانان و جوانان دارد و تغییر الگوی دوستی در نوجوانان را پیش از آنکه عواقب غیر قابل جبرانی را به جا بگذارد باید شناخت و هدایت کرد (۵).

حکاک نیا در پژوهش خود بیان می کند دانشگاه و مدرسه در پیوستن به گروه‌های دوستی و اجتماعی بار آوردن دانشجو و دانش آموز عامل بسیار موثری می باشند که حتی اثر آن در بعضی موارد و مراحل رشد مخصوصاً در دوره نوجوانی و جوانی بیش از خانواده است همچنین استاد و مربیان باید در تدریس خود، روش هایی را به کار گیرند که دانشجویان به طور غیر مستقیم مجبور شوند با هم کار و فعالیت کنند و به تحقیق گروهی و گزارش نتیجه به هم کلاس‌ان بپردازند که خود در اجتماعی بار آوردن دانشجویان و تغییر رفتار در آنان بسیار موثر خواهد بود (۴).

بیابانگرد بیان می کند که نوجوانان و جوانان همبستگی متقابل، دوست داشتن و دوست بودن را بسیار مهم تلقی می کنند. دوستی ها برای آنان زمینه مناسبی برای اجتماعی شدن توأم با نشان دادن حس همکاری است (۱).

باقری بیان کرد که گروه همسالان و دوستی از متغیرهای تاثیر گذار در رشد اجتماعی و کسب یادگیری بهتر و شکوفایی استعداد های نوجوانان و جوانان می باشند این گروه شامل

نتایج جدول ۳ بیانگر دیدگاه دانشجویان در مورد اینکه، ۸۰/۷ درصد دانشجویان در گروه سنی ۲۵ سال به بالا، ۷۹/۸ درصد در گروه سنی ۲۵-۲۱ سال و ۷۵/۵ درصد در گروه ۲۰-۱۸ سال، ۷۴/۸ درصد مردان و ۸۰/۳ درصد زنان، ۷۷ درصد مجردین، ۸۵/۳ درصد متاهلین، ۵۰ درصد مطلقه ها، ۸۰/۴ درصد دانشجویانی که شغل پدرشان آزاد، ۸۰/۷ درصد با شغل کارگر، ۷۴/۸ درصد با شغل کارمند، ۵۷/۱ درصد دانشجویانی که شغل مادرشان آزاد، ۷۸/۶ درصد خانه دار و مادران کارمند ۸۰/۶ درصد معتقد به نقش زیاد و خیلی زیاد تاثیر عامل ورزش بر تعلیم و تربیت بوده اند. همچنین ۸۱/۳ درصد دانشجویانی که با خانواده زندگی می کنند، ۷۶/۶ درصد ساکن خوابگاه و ۷۲/۸ درصد دانشجویان مستاجر، دانشجویان فنی مهندسی ۶۴/۴ درصد، علوم انسانی ۷۸/۹ درصد، علوم تجربی ۸۰/۳ درصد، هنر ۹۰/۸ درصد و کشاورزی جمعا ۸۴/۴ درصد، معتقد به نقش زیاد و خیلی زیاد تاثیر عامل ورزش بر تعلیم و تربیت شدند.

نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد بین سن دانشجویان با نظر آنها در باره تاثیر ورزش بر رشد تعلیم و تربیت رابطه معناداری وجود ندارد ($p=0/54$). همچنین با استفاده از آزمون تی مستقل نوع جنسیت با استفاده از عامل فوق با ($p=0/53$) رابطه ای وجود ندارد. و شغل پدر با ($p=0/83$)، شغل مادری با ($p=0/2$) نوع سکونت با ($p=0/6$) و گروه‌های تحصیلی با ($p=0/57$) با عامل ورزش بر اساس آزمون آنووا رابطه معناداری وجود ندارد. و فقط وضعیت تاهل با ($p=0/01$) با عامل فوق بر اساس آزمون آنووا رابطه معنادار وجود دارد.

مسائل روانشناختی و رشد اجتماعی مطرح می گردد. که موارد فوق با پژوهش حاضر همخوانی دارد (۶).

رحیم زاده بیان کرد که فعالیت بدنی و ورزش می تواند عامل موثری در تسریع اجتماعی شدن و تحول روانی و اجتماعی باشد (۷). همچنین سید زاده نوش آبادی بیان می نماید ورزش و رشد حرکتی با رشد اجتماعی و کسب مهارت‌ها در دانش آموزان رابطه معناداری وجود ندارد که با پژوهش فعلی مغایر می باشد (۱۳).

تمام متغیرهای دموگرافیک چون سن، جنس، وضعیت تاهل، شغل والدین، نوع سکونت و گروه تحصیلی هر کدام از ۵۰٪ تا ۱۰۰٪ بطور زیاد و خیلی زیاد عوامل اجتماعی ورزش را موثر بر رشد تعلیم و تربیت دانستند. قریشی (۱۴)، کریمی علویجه (۱۵)، پرویزی (۵)، منتیمور (۱۶) و قانعی راد (۱۷)، موضوع فوق را تأیید و نتایج پژوهش آنها با پژوهش حاضر همخوانی دارد.

در خصوص رابطه بین سن افراد با دیدگاهشان درباره نقش گروه دوستی و ورزش در روند رشد تعلیم و تربیت از دیدگاه دانشجویان نتایج نشان داد، هیچکدام از عوامل فوق با سن همبستگی معناداری ندارند. از آنجا که هیچ سابقه پژوهشی قبلی این موضوع را بررسی نکرده است. لذا در تبیین این یافته دو دلیل محتوایی و روش شناختی می توان ارائه کرد. براساس این نتیجه به نظر می رسد دانشجویان در هر سطح سنی که باشند دیدگاه متفاوتی نسبت به نقش عوامل نداشته و نوعی یکنواختی در دیدگاهها وجود دارد اما دلیل مهمتر ممکن است روش شناختی آن باشد از آنجا که اکثر دانشجویان در یک دامنه سنی مشخص و محدود هستند،

گروههای برادری در مدارس و دانشگاهها است که اعضای آنها موقعیت های اجتماعی برابر و پیوندهای نزدیکی با هم دارند در این گروهها برای این که افراد همدیگر را دوست بدارند و به هم احترام بگذارند و یا این که می خواهند شبیه هم باشند نظرات هم را می پذیرند شخص در گروه دوستی و همسالان غالباً آن طور نیست که ممکن است در خانواده باشد. یعنی روابط بر پایه قدرت جسمانی، روابط نسبی و خویشاوندی نیست فرد نه فرمانده است نه فرمانبر، بلکه باید بیاموزد که چگونه خود را با طرز تلقی ها و ارزش های همسالانی که با او برابری دهد و نقش همکاری را ایفا کند (۱۲).

بطور کلی در پژوهش فوق رابطه معناداری بین تاثیر عامل ورزش بر روند رشد تعلیم و تربیت از دیدگاه دانشجویان وجود دارد که بیش از ۷۸/۲ درصد معتقد به نقش خیلی زیاد و زیاد تأثیر عامل فوق بر تعلیم و تربیت می باشد. احمدی در تحقیق خود تحت عنوان تاثیر ورزش بر سلامت روانی دانشجویان بیان می کند که تفاوت معناداری بین گروههای کنترل و آزمایش در حیطه های چهار گانه (نشانه های جسمانی، اضطراب، اختلال در کارکردهای اجتماعی و افسردگی) و سلامت روانی کل وجود دارد. و گروه آزمایش از سلامت روانی بهتری برخوردار می باشند که با تحقیق فوق هم خوانی دارد (۸). ناصری بیان کرد در خلال تحول عوامل محیطی و اجتماعی چون گروه همسالان، دوستان، میزان لذت حاصل از پرداختن به ورزش را تحت تأثیر قرار می دهد و با توجه به صنعتی شدن جوامع، توجه گسترده تری نسبت به ورزش به ویژه در نقش

محمدی (۲۱) بیان می کنند بین مشاغل والدین و رشد اجتماعی و یادگیری فرزندان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین عبقری (۱۹) بین مشاغل مختلف پدران و رشد اجتماعی و یادگیری فرزندان رابطه معناداری بیان می کند. که با تحقیق حاضر همخوانی ندارد.

نتایج نشان داد بین عامل گروههای دوستی و شغل مادر رابطه معنی داری وجود دارد $p=0.041$ و بین شغل مادر با عامل ورزش رابطه ای وجود ندارد. جعفر پور (۲۰) و پور محمدی (۲۱) بیان می کنند بین مشاغل والدین و رشد اجتماعی و یادگیری فرزندان رابطه معناداری وجود دارد. لذا نتایج تحقیق دانشور (۱۸) و حکاک نیا (۴) مغایر با نتایج فوق می باشد.

درباره نقش عوامل ورزش و گروههای دوستی در روند رشد تعلیم و تربیت دانشجویان براساس وضعیت سکونت آنها رابطه معنا داری وجود ندارد. در بررسی پیشینه موضوع سابقه خاصی در حمایت یا مخالفت مشاهده نشده است. به نظر می رسد دیدگاه و نگرش افراد به مقوله عوامل موثر در روند رشد تعلیم و تربیت از آنجا که یک بافت ذهنی و شناختی دارد و بیشتر به باورهای اجتماعی افراد مربوط می شود، نوع سکونت نمی تواند این دیدگاه را تغییر دهد. ضمن این که علت روانشناختی دیگر بر عدم تأیید این فرضیه است که اکثر دانشجویان مورد بررسی در این تحقیق از لحاظ نوع سکونت در خوابگاه ساکن بودند. که خود باعث کم شدن دامنه پراکندگی شده و لذا رابطه ها به خوبی نشان داده نشده است.

نتایج حاصل نشان داد بین وضعیت تحصیلی با عوامل اجتماعی ورزش و گروههای دوستی رابطه معنی داری وجود ندارد و هیچ

پراکندگی دیدگاهها در دامنه سنی به خوبی نشان داده نشده بنابراین با فاصله سنی سه یا چهار سال، افراد تفاوتی نسبت به نگرش بر مقوله مورد بررسی نداشته اند.

پژوهش حاضر نشان داد اختلاف معناداری بین تاثیر جنسیت و عوامل اجتماعی ورزش و گروه دوستی بر تعلیم و تربیت وجود ندارد. دانشور بیان می کند بین جنسیت و رشد اجتماعی و میزان یادگیری مخاطبین رابطه معناداری وجود دارد که با تحقیق فوق هم خوانی ندارد (۱۸). نتایج تحقیق عبقری نشان داد بین رشد اجتماعی دانش آموزان و جنسیت دختر و پسر دوره پیش دانشگاهی استان یزد تفاوت معناداری وجود دارد. که با تحقیق حاضر همخوانی ندارد (۱۹).

دیدگاه دانشجویان نسبت به نقش عوامل ورزش و گروه دوستی بر تعلیم و تربیت بر اساس وضعیت تاهل نشان داد بین عوامل فوق و وضعیت تاهل رابطه معنادار وجود دارد علت این معناداری احتمالاً رابطه بیشتری با ماهیت و ساختار خانواده داشته و بارخانوادگی و اجتماعی آن در خانواده ها بیشتر است لذا افراد از لحاظ وضعیت تاهل دیدگاههای متفاوتی نشان داده اند. از لحاظ مقوله هایی که بار ارزشی و اجتماعی قابل توجهی در خانواده ها ندارند و یا اعضای یک خانواده معمولی کمتر درباره آنها صحبت می کنند، نشان داده شده که نسبت به نقش آنها در روند تعلیم و تربیت کم رنگتر می باشد.

مطالعه حاضر نشان داد بین عوامل اجتماعی گروه دوستی، ورزش با شغل پدر رابطه معنی داری وجود ندارد و تحقیق دانشور (۱۸) و حکاک نیا (۴) مطابق با نتایج فوق می باشد. جعفر پور (۲۰) و پور

این مطالعه عدم وجود مطالعه ای مشابه در این خصوص می باشد که مراحل اجرای تحقیق را با مشکل مواجهه ساخته و از طرف دیگر با تعطیل شدن دانشگاه با توجه به امتحانات پایان ترم، موجب طولانی شدن مدت زمان تکمیل پرسشنامه گردید. همچنین پراکندگی تعدادی از مراکز دانشگاهی و نیز دور بودن آنها از یکدیگر مشکلاتی در ایاب ذهاب محقق و پرسشگران بوجود آورده بود. در نهایت با توجه به اینکه دانشگاهها از مهمترین و اصلی ترین مراکز علمی و پژوهشی و تعلیمی و تربیتی و از منابع اصلی تامین نیروی انسانی در جامعه می باشند لذا با شناسایی عوامل اجتماعی موثر بر فرایند تعلیم و تربیت می توان در آینده با برنامه ریزی و طراحی موضوعات مربوطه و ارایه آموزش های علمی گامی در جهت بهبود وضعیت موجود برداشت.

پیشینه پژوهش همسو یا ناهمسو با نتایج پژوهش حاضر یافت نشد. با بررسی پیشینه نظری و ادبیات موجود در زمینه عوامل اجتماعی موثر در نظام تحصیلات عالی، به نظر می رسد از آنجا که دانشجویان با سوابق تحصیلی مختلف به ادامه تحصیل در گروههای تحصیلی دانشگاهی وارد می شوند. لذا نمی توان با قاطعیت گفت که مبانی تفکر و شیوه اندیشیدن دانشجویان در گروههای مختلف تحصیلی حتماً با مبانی علمی و روش شناختی علوم در همان گروه تحصیلی پیوند خورده است و لذا نمی توان انتظار داشت فاصله دانشجویان در یک گروه تحصیلی دیدگاههای دانشجویان نسبت به یک موضوع متفاوت باشد و وقتی الگوهای تفکر درباره یک موضوع در یک سمت و سو نباشد طبعاً تفاوت های جزئی نمی تواند تأثیر گذار باشد. از محدودیت و مشکلات

References

- 1-Beyabangard I .Adolescent psychology, socialization and education of population growth. Journal of Education, Tehran 1997 ;12(7):32-40.[Persian]
- 2-Tavassoli Gh. sociology of education for yesterday, present, tomorrow, Tehran: Publication Elm; 2008: 14-17.[Persian]
- 3-Fatehizadeh M, Evaluating of school performance and social skills of students .[MA thesis]. Education Research Center Isfahan. 2001.
- 4- Hakkaknia S, examining ways to increase social skills courses girls students in Yazd [MA thesis]. Yazd university 2007. [Persian]
- 5- Parvizi S, Ahmadi F. Peer groups and health. faiz 2006;10(4): 46-51.[Persian]
- 6-Nazareth Tafti N , pakdaman SH, Askari A. The role of sport and mental development of personality abilities, in social students. Journal of Iranian Psychologists2008; 5(17):44-56.[Persian]
- 7-Rahim Zadeh A,To evaluate in psychosocial change of athletes in individual and groups Islamic Azad University, Journal Study and Psychology Research 2003;5:34-41.[Persian]

- 8-Ahmmaddy E, Sheikh Alizadeh S ,shir Mohammadzadeh M. To evaluate effects of sport for mental health in college students, Journal of motion 2006;28(4):19-29
- 9-Anasorry M. The relationships of enjoy and mental health in student,s between(girls &boys). Journal andishe 2007;84(2):6-16.[Persian]
- 10-ghannadan M,Andishmand V. The role of university in social capital as a vision to proposed symbolic model for higher education. Journal of Research in Educational Sciences - University Curriculum khorasghan 2009 ; 23:23-34.[Persian]
- 11-Statistical Yearbook of Yazd, Yazd County Planning Department Office of Statistics 2010:602.[Persian]
- 12-Bagheri M, Nabavi A, moltafet H,et al.To evaluate Social factors affecting in addictions phenomenon in ahvaz city. Journal of Applied Sociology2010; 38: 119-36.[Persian]
- 13-Seyedzadeh noshabady S. To evaluate relationships between physical growth and social development in female student-athletes and non-athletes Third District Tehran[MD thesis]. Tehran University.2001.
- 14-Qureshi Rod F,Sedaghat K.examine the role of cultural factors social, related to the formation of social trust citizens of Tabriz. Isfahan University Research Journal 2009;20 (36):75-102. [Persian]
- 15-Karimi Alavijeh M, Sharif Khelifa Soltani S, Bakhtiyar Nasrabadi H. The prospect of applying ICT in the learning process and higher education. Journal of Higher Education of Iran, 2009;45(3):179-98. [Persian]
- 16-Montemayor R.Parents and adolescents in conflict. In: Muuss R E.Adolescent behavior and society. 4th ed.New York: McGraw-Hill publishing; Co.2012
- 17-Qaneii Rad M, Khosrokhavar F. look at the cultural factors, the increased entry of girls , university, Women. Journal of Politics 2006.4(16):115-38.
- 18-Daneshvar Moghaddam M. Comparison social growth of middle school girls and boys in Marvast 2004-2005[MA theses]. Yazd University.2005. [Persian]
- 19-Abqary J. Measuring the impact of social development and school factors on the pre-university students in Yazd. [MA thesis] Yazd university. 2001.[Persian]
- 20- Jafarpour H. Evaluation of the social growth of high school students in the mazandran [MA thesis]. mazandran university. 1998.[Persian]
- 21-Pour-Mohammadi S. examining ways to increase social skills and high school male students in a district of Yazd [MA thesis]. Yazd university .2004.[Persian]

Investigating Students' Viewpoint on the Effect of Peer Groups and Sports on Education and Training Process

AfkhamiAghda M(Ph.D)¹, KamaliZarch M(Ph.D)², MohammadiAhmadAbadi N(Ph.D)³, Laeh M(MA)⁴,
Mohamdi Niko M (BS)⁵,Hossini A(BS)⁶

1.Ph.D in Educational Sciences, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

Teacher in Yazd Payam-e-Nour University

2.Assistant Professor,Department of Educational Pshycology, Yazd Payame Nour University

3.Assistant Professor,Department of Educational Sciences, Yazd Payame Nour University

4.MA in English Language Teaching, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

5.BS in Educational Pshycology, Yazd Payame Nour University

6. BS in Public health, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

Abstract

Introduction: The Environmental social factors such as peer groups and sports increase individual enjoyment and help them to evolve. Peer groups, physical activities, and sports might be effective factors on accelerating teenagers and youth socialization and psycho-social evolution. University and school play an important role in joining the students into peer groups and sport teams and as a dynamic factor in social development and evolution. The purpose of this study was to investigate the students' points of view of the effect of peer groups and sports on education and training process.

Methods: This analytical cross-sectional study was performed on 406 Yazd University students in 2010-2011 academic year. The students were selected using stratified random sampling and completed a researcher-made questionnaire with a Cronbach Alpha of 82.7%. Descriptive statistics such as mean, medium and standard deviation were calculated and Chi Square, Pearson correlation coefficient, t-test, and one-Way ANOVA were used to test the hypotheses.

Results: The results, statistically significant, indicated that 88% of the students considered peer groups and 78.2 % considered sports as highly effective factors on education and training process ($p \leq 0.01$). Among the demographic variables, only the marital status had a significant relationship with peer groups and sports. Also mother's occupation had a significant relationship with peer groups. There was no significant relationship between other variables and the mentioned social variables.

Conclusion: The students' points of view showed that peer groups and sports have a very high effect on education and training process thus leading to the improvement of social relationship and increasing learning in different groups. Therefore, strengthening the peer groups and sport teams in educational environments has a very important influence on socialization of teenagers and youth thereby facilitating the acquisition of life skills and learning process and thus the education and training development in society

Keywords: Point of view, Peer groups, Sports, Education and training, Student